

Essy-li spěwat,
Pilnje dželat,
Strowja cze
Eswójbnj statot,
A twój šwjatot
Eradny je.

Sa staw spróznj
Kajpoj móznj
Luboscz ma;
Bóh pať šwěrnj
Pšches spať měrnj
Čerstwoscz da.

Njedch ty spěwajch,
Eswěrnje dželajch
Wšchědne dnj;
Džen pať šwjatj,
Duschi datj,
Wotpoczj ty.

S njebješ mana
Njedch czi šhmana
Žiwnoscz je;
Žiwa woda,
Kiz Bóh poda,
Wotšchew cze!

Szerbske njedzelske łopjena.

Wudawa šo kóždu šobotu w Smolerjez knihiczišczerńi w Budnšchinje a je tam ša šchtwórtlětnu pšchedplatu 40 np. dostacž.

Sswjedžen šwj. Trojizy.

Šap. št. 2, 38, 39.

My šmy šwjedženštu drohu czahnyli wot hodowneho šwjedženja pšches jutry hacž k šwjatkam. Njeto my na wjerchu stejimy, dženska na tym dnju, kotryž te tji rócžne czašy šwopšchija. My hišcže juntrócž wrócžo pohladamy, kaž to puczować cžini, kiž je na wjerch horj dóschoł, i praschenjom we wutrobje, šhto wucza naš rócžne czašy, šhto mamy cžinicž, šhto wopominacž ša našch njećzišchi czaš? Š Pětrownjch šlo.wow štyšchimy to wotmolwjenje.

Šhto mamy cžinicž?

1. Cžincže pokutu pšched Bohom;
2. wěrcže do Jezom Šhryšta;
3. Dajcže šebi šwjateho Ducha wobradžicž.

1. Jako Jan kšcženik wustupi, běšche jeho přenje šłowo: Cžincže pokutu! Wón wjedžesche, šhtož běšche jeho ludej nušne, přjedy hacž móžesche k šbožu pšhincž. Šhto mamy cžinicž? praschachu šo wšchitzj, kotrymž Pětrowe šłowa pšches wutrobu džechu. Jim Pětr to šame napominanje da: Cžincže pokutu! To njeběšche nikomu w Šraelsu nowe, nješnate žadanje; kóždy wjedžesche, šo je to přenja kroczel ša teho, kiž cže šo šwójemu Bohu bližicž. Pobožni w Šraelsu šu i wutrobu ponižni cžlowjekojo byli, kotřiz bėchu šebi teho wědomni! My teho šboža hódni nješšmy. Šhto wě, kaž hušto šhřěšchi? Wodaj mi moje potajne hrěchi. Štwoť we mni cžistu wutrobu! kaž woni prošča.

Tež nam je tón šamy pucz potašany. Šchtóž šo w cžichej hodzinje šam pruhuje, kaž k šwójemu Bohu šteji, temu dyrbi štyštko bycz, kaž je murja mješ Bohom a mješ nim pšches hrěch, kotruž wón šam wotštronicz njemóže. To je lohke a špodobne wo Bohu jako lubym Wótzu powjedacž. Tola mašch dha tež prawa k temu? Pšched nomi šteji hrěch, kiž nam to prawo bjerje. Wutroba šo šmėrowacž njecha. My dyrbimy wušnacž: Ja šym pšched tobu šhřěšchik. Cžin pokutu! Tola šhto je roškacže a pokuta bješ wěrnj? Kač šastróžaje, hdy bychmy prajicž dyrbjeli: To nam wšchitko nicžo nje-pomha; hrěch je a wostanje.

2. Pětr pšchistaji: Dajcže šo kóždy kšcžicž. Kšcženiza žada šebi wěru, wěru do šhna Božeho. Kšcženiza šu durje k šandženju do Šhryštušoweho kraleštwja; pšches nju šastupimy do štadla Šhryštušoweho. My šmy kšcženi; duž šmy Pětrowe žadanje dopjelnil. Ale mamy tež wěru? To je tola hišcže thutne praschenje, kotrež šebi šwědomliwe wotmolwjenje žada. Šelto ma jich kšcšcijanške mjeno, šu pať wěru šhubili. Woni šu bješ rošmyšljenja abo šami nješpšcželjo kšcšcijanštwja.

Kajta je twoja wěra? Ty šebi myšlišch, šo šwjate pišmo a katechizmus šnajesch. To móžesch drje w pomjatkju mēcž, ale wutroba nicžo wo tym njewě. Wěricž, to rěka šahowany bycz ša czaš a wěcznoscz. Wěricž, to rěka štrošchtne pšched Boha štupicž i tymi šłowami: Šhryštuš je mje wumohł; duž wšmi mje w hnadže ša šwójeho; ja šym wucžišcženy wot hrěschneje winy; duž daj mi jeho dla i hnadj šuknju prawdošcže.

Tale wëra je żadna, ale jeniczi pucź, po kotrymż k swojemu kónzei dónóžemy. Khrystuſowoy kſchiz je ſalożk. Tón, kiż ma wëru, móže jenož Bohu Wótz rëfacź a ſo jako jeho dżëcžo czucz. Schtó nam wo nim powjescź dawa?

3. To cżini ſwjaty Duch. Duż jeho trjebamy. Nichtó ſebi jeho ſameho dacź njemóže. To móžesz a dyrbiſch na to cżakacź, ſo wón naſchu wutrobu ſ nowej žiwjeńſteji mozu napjelni, kaź cżi wuczomniży cżakachu, ſo by tón Knjes ſwoje ſlubjenje dopjelnił, wón ſam je dar ſ wyſoka. Jeho powołanje chze naſ do wſcheje wërnoſcže wódzicź. Nichtó njemóže Jeſuſej Knjes rëfacź, khiba pſches ſwjateho Ducha. Wón wuczzi, troſchtuje, khoſta, polëpſchuje. Wcy jeho wſchitzu trjebamy, ſo by naſ roſſwëcził, wuſwjeczil a pſchi Jeſom Khrystuſcže ſdzerzał. Wón wuczzi naſ žiwu bycź we wërje, w luboſczi, w nadżiji. Ty dyrbiſch jemu jenož wutrobu wotewricź a wot njeho ſo wódzicź dacź. To njeje cżëžke a njeje wjele žadane.

Tak naſch ſa pſchichodny cżak žyrtwinohe lëta ſwój pucź pſched ſobu; kłodź jón ſ tym roſſbudženjom: ja chzu ſo dżerzecź k temu trojenicżkemu Bohu. Ja chzu wolu Wótza cżinicź, wëru do Sbożnika ſdzerzecź, pſches ſwjateho Ducha ſo do wëcżneje wërnoſcže a w njej ſdzerzecź dacź. Hamjen.

Či hwëſdy.

Či tam hwëſdy jažne, rjane
Na njebežach blyſcża ſo,
A ſemi ſ wóčžkom ſwobrocżane
Derje widža kóždeho.

Prënja ſprawnym ludžom ſwëczi,
Boži mër jim daruje,
Praji: Lube cżlowiſte dżëczi,
Wóh waſch ſwërnny pſchecżel je.

Čsmëjtotate poſtrowjenje
Druha ſwërnny pſchifiwa,
Wola: Waſche wobudjenje
Budža jažne njebeža.

Čswëtleschto to rjane tſecze
Dobrocżiwny ch khwalicź wë:
Jažnu kónu ſa nich plecze,
Ča jich ſtutki luboſcže.

Čsprawny, ſwërnny, dobrocżiwny
Woftacź chzu ja ſ wutrobu,
Dónž pod ſlónzom budu žiwny
A te hwëſdy njehažnu.

Stawimny rekruty ſ lëta 1813.

(Po franzoſkim piža — 6 —)

(Potracżowanie.)

Serżanta Pinto nam hnydom wſchitko roſkladowaſche: „Wlacze wulke ſbože, rekrucza. Sdyž něchtó wot waſ žiwu woſtanje, móže ſo wuſnacź, ſo je něſchto wulkotne widžal. Kóžda tajka módra ſmuha je pruski polk. Licžu jich tjižyczi. To je ſchëſcźdžëpacź tyžaz Bruſow; a tamle widżicze hiſcżë dolhe ſmuhi jeſdnych. A cżi druhy, kiż tam k lëwizy jëchaja, ſu dragunarjo a kuraſchë-rarjo ruſkeje kžëžorſkeje gardny. Sich je to ſnano dwazyčzi tyžaz. Čeſady nich, tutón lëp hlebijow, — to ſu koſakojo. Ča hodžinu móžemy ſto tyžaz muži napschecžo ſebi mëcź, a to tajkich, kiż maja najtwjerdſchu głowu mješ wſchitkimi Bruſakami a Ruſkami. To je bitwa, hdžëž móžesz ſebi cżëſtny kſchiz dohycź. Njemëjachmy paſ wjele khwile, dale wo tym rëcżecź. Nadobo ſo ſe wſchëch ſtronow ſapiſka. Kóždy waſa ſwoju tſëlbú. Čtupichmy do rjadow.

Se wšow pſchicżëriachy kanony, kiż jeſady naſ na hórach poſaſta-
chu. Tež woſy ſ muniziju pſchijëdžachy. Wcy bëchmy prëni, kiż
dyrbjachmy ſo do njepſchecżela dacź. Wohladajo tute hromady
Bruſow, ſ kotrymiž ſo hižo wobaj brjohaj cżornjeſchtaj, pſchi ſebi
prajach: Tutón krócź, Joſeſo, je wſchitko ſhubjene, wſchitko ſo
kónzei bliži . . . tu njeje žaneje pomozhy wjazy . . . wſchitko,
ſchtož cżi ſbywa, wobſteji w tym, ſo ſo wjercżiſch, ſo ſo ſatitaſch
a ſ nikim ſobuželnoſcź njëſnajeſch. — Wobaraj ſo . . . wo-
baraj ſo! . . .

Jako tole myſlach, jëchajſche general Chemineau ſam prjedy
naſ wołajo: „Tworcze karee!“ Wſchitzu wyſchzy, k prawizy a
lëwizy, woſpjetowachu tutón wuſas a tak tworjachmy ſchtyri kareeje
po ſchtyrioch bataillonach. Bëch tón krócź na jednym ſnutſkownyh
rynku. Wjëkelach ſo nad tym, dofelž mënjach, ſo budža Bruſojo
najprjedy prënich nadpadnyčž. Ale lëdma bëch tola domyſlił, jako
hižo kule kaź trupy do naſcheho wotryada pſchilecżachy. Č dohom
ſapocżachy kanony, kiż bëchu Bruſojo na hórku k lëwizy domjeli,
rucź a to žyly hinał hacź pola Weißenfelſa: Tón krócź to noch-
žyſche kónž wſacź. Tam ſtejachy ſnano 30 kanonow a móžecze
ſebi myſlicź, këlto wojaſow tute mjëſ nami poſſëlachy. Kule
hwiſdachy paſ wyſche naſ, paſ do naſchich rjadow trjehichy, paſ
ſo do ſemje ſarychy, kotruž ſ wulkim hołkom roſpročachy. Naſcha
artillerija teho runja tſëleſche, ſo móžachmy lëdma polożu nje-
pſchecżëſkich kulow ſlyſchecź, — ale to ničžo njepomhaſche. Čte-
jachmy w žaloſtnej kurjawi a njebëchmy tola hiſcżë ani raſ
wutſëlili. Prajach ſebi: „hdž tyž hiſcżë ſchtworcź hodžiny
woſtanjemy, ſmy wſchitzu morwi a njeſſmy ſo ani wobaracź
mohli!“ To ſdaſche ſo mi žaloſtne bycź. Ale nadobo pſchicżëriachy
prënje pruske kompagnije ſe ſchumjenjom, kaź pola wulkeho powo-
dženja. Snydom wſchitzu tſëlachmy ſe wſchëch ſtronow. Wóh wë,
këlto Bruſow je tam woſtało! Ale kaź žiwu cżerczi tučzi tola na
naſ dobëžachy a kaź wrótni wołajzy: Waterland! Waterland! a
nam na ſto krocżel ſwoje kule do žiwota tſëlachy. Nëtko ſapocža
ſo wojowanje ſ bajonettom, wobrocżachmy tſëlbú, pſchetož chzychy
ſo do naſchich rjadow dohycź. Warjachy ſo ſ njemdroſcžu. Čak
ſwojeho žiwjenja njëſabudu, kaź žyly bataillon Bruſow ſ boła ſo
na naſ da a naſ ſ bajonettom nadpadny. Wobarachmy ſo
ſe wſchej mozu. Poſ ſta krocżel jeſady naſ ſtejeſchtej dwë kanony
a tutej žyly bataillon poſſëlaſchtej. Nëtko ſebi ničto wjazy nje-
ſwëri, ſo do naſ ſacżiſchecżë. Ale kule lëtachy dale a naſ po
dwanatkach poſſëlachy. Generalej Chemineaujej bu noha roſ-
mjeczëna. To njebeſche wjazy wutracź. Pſchifajachy nam, do ſady
hič. Móžecze mi wëricź, ſo to wſchitko radži cżinjachmy.

Tak ſhubichmy wjëſ Görſchen, ale wojowanje bu bórny
hiſcżë žaloſtniſche. Ča jenož hiſcżë na to myſlach, ſo wjeczicź.
Warjachy ſo tak rjez ſ hñëwom a ſ njemdroſcžu pſchecżimo tym,
kiż chzychy mi moje žiwjenje wſacź, žiwjenje, tuto najdróžſche kulko,
kiż ma kóždy tak derje wobkhowacź kaź móže. Sidžachy tutnych
Bruſow, kotrychž wołanje a napohlad mje roſhñëwa. Najebacź
teho paſ ſo wjëkelach, hiſcżë Sebedeja pſchi ſebi widžecź a, dofelž
wjedžachy, ſo ſo wojowanje bórny ſ nowa ſapocżnje, ſawdachy jemu
rufu.

„Čsmój ſbože mëlój!“ prajach. „Sdy by tola kžëžor bórny
pſchichol. Če jich dwazyčzi krócź wjazy hacź my . . . a hdž by
tola kanony ſobu pſchijëdł!“ Gladachy tež, hacź tu hiſcżë ſer-
žanta Pinto bëſche. Widžachy jeho, ſwój bajonett rjeczicź. Jeho
woblicžo njebeſche ſo pſchemënilo. To mje wjëkeleſche. Wychy tež
radny wjedžal, hacź tu Fürſt a Klipfel hiſcżë ſtaj. Ale dyrbjachy
na druhe wëžy myſlicź. Čawoła ſo: „dale!“

Mješ nami a njepſchecżëlemi ležëſche wjëſ, kiż ſo paleſche,
kur ſtupaſche hacź k njeju. Ča tjiſch ſtronachy widžachmy nje-
pſchecżëlom. Bëſche ſnano wotoło dwanacżichy, jako my wſchitzu do
prëdka dżëchmy. Ča prawej a lëwej ſtronje wſy Görſchen wu-
pſchëſtrjechy ſo wulke cżryždy huſarow a jeſdnych honjerjow. Naſcha
artillerija, kiż jeſady naſ na hórach ſtejeſche, ſapocža žaloſtny
woheń pſchecżimo pruskim kanonam, kiż nam ſ tſëlenjom wotmol-
wjachy. Č naſchich kareejachy ſapocżachy buſnarjo buſnowacź.
Člinčëſche jako by mucha w howrjazyh wichoſje bórëžala. Č dole
paſ wołachy Bruſojo poſpochi w choſje ſwój: Waterland! Water-
land! Dofelž wëſit na naſ wëjeſche, wobdawajſche naſ jich tſële-
nje ſe ſylnej kurjawi, tak ſo njemóžachmy ničžo widžecź. Najebacź
teho paſ tſëlachmy. Njemwidžachmy a njeſlyſchachmy ſchtworcź
hodžiny dolho do žyła ničžo wjazy. Nadobo paſ bëchu pruszy
huſarajo w naſchim kareju. Čak bëſche to móžno — njewëm.
Č krótko, bëchu mjëſ nami, jëchachy mjëſ nami kolo wokoło a

šhibowachu ho se hwojich małych konjom dele, so bnych nań nje-
hmilnje sarašyli. Kłochmy i bajonettom do nich, wutšělachmy na
nich nasche pistole — to běšche žalostne. Sebedej, seržanta Pinto,
ja a dwazyczi druzy i nascheje kompagnije dżeržachmy hromadže.
Sa hwoje žiwe dny njesabudu wjazy tute blėde woblicza, tute hač
t wušcham horje došahaze brody, tute nahłownizy i pašom pod
brodu pschipašane, tute konje, kiž ho rjehotajo na hromadach ranje-
nych a mormych wojakow šbėhowachu. Stajnje hlyšchu hiščeže,
kať nēmizy a franzowizy na ho wolachu. Stary seržanta Pinto
wołašche pospochi: „Njebojče ho, džēczi! Njebojče ho!“ Nihdy
njejšym sapschijecž mohł, kať hmy ho i tuteje mēščenzy wudobyli.
Spomnju jenož hiščeže na to, kať Sebedej pospochi na mnje
wołašche: „Pój, pój!“ Skóncznie bėchmy, seržanta Pinto a hėdmjo
abo wošmjo kameraczi na polu šesady hiščeže wojowazeho
kareja.

Mějachmy napohlad kať rěšizy.

„S nowa pólwr našpacž!“ pschifasa seržanta. A nētkole
hale widžach kreč a wlohy na kónzu hwojeho bajonetta, jnamjo
ja to, so bėch w hwojej njemdrošczi žalostne rany wudžělil. Ho
mjeišchinje pocracžowasche Pinto: „Našch polk je rošschčėpjeny...
tuczi pruszny rubjeznizy hu položju wot naš morili... Pošdži-
šcho chzemy ho wječicž. Nētko pať dyrbimy njepšcheczelej wobaracž,
ho do tuteje wšy dohycž. Tu chzemy šdžeržecž! Do přėdka!“

(Pocracžowanje.)

Stworicželowa mudroscž.

Kóždy rjany wobras khwali teho, wot kotrehož je dofonjany;
wumjelske twarjenje powjeda cžesč wušchitneho mišchtra: po škut-
kach kóždeho mērimy. Njepraji Bóh ham: „Seli mi njemēricze,
wērcze i najmjeišcha mojim škutkam!“ — Haj, žyla štwórba, žyla
pschiroda Božu wšchekomóž khwali a šlawi Božu mudroscž. Nje-
hmy tež my wšchekomóžnemu to hamo winojczi? Šladajmy jeno,
šchto je jeho mudroscž nam t woli dofonjala! — Niz njechamy
pať jeho wulkotne džiwny pschepytowacž, wo kotrychž nam hwojate
pišmo, wo kotrychž nam hwēšdarjo powjedaja a niz mudroscž,
i kotrejž Boža ruta žyle cžlowjestwo, tať dolho kať je, wodžesche.
Nē! Tu njeby drje našch šlabny rošom daloko pschijchol. Wu-
šwolmy hėbi hnadnišche wēzy! „Ani wlošť džē bjes Božeje wole
i nascheje hłowny njepanje.“ Tež wlošť podarmo štworjeny njeje.

Tola šchto rēcžu! Telko khwile ničto wysche nima, so mohł
hėbi dolho nēšajti wlošť wobhladowacž. — Njebudž pať tež potom
wēž, hdyž ju njesnajesch; pohladajmy po tajtim tola khwilu na
njón!

Položicž-li wlošť pod mikroskop, šda ho czi dolhi kolik, kiž
je šnutka prošdny. S teho kónza, kiž w koži tčesche, mala kulka
wiša. Do njeje ho i žyleho cžėla wšchelaki cžėlu jara šchtódny
njerjad hromadži a hėbi potom pucž i njeho psches wlošť pnta.
Kajki wulki wužitk nam tuta šlužba pschinješe, nastěpje czi wjedža,
kotrymž wlohy šhorja, ho pacža. To pať njeje wšcho, wlohy
nasche cžėlo tež hřeja a wodžewaja. Ho wobwocžomaj wotčahuje
pót po lizu, tať jo njemóže wóčžku šchtodžecž. Mikawczi woba-
raja prochej; po tajtim tež wóčžko šchitaju. Šchto hu košmy
šwēriatam, wēmy; bjes nich drje njeby ho mjedwjedž w lodže
dolho podnurjal; bjes nich drje by hobołej a wjelkej wuhlo bóršy
wustudlo. Tať pať liščka niz jeno hama hwoj kožuch nje-
trjeba, ale tež hiščeže dyrbi nam wón w šymje šlužicž. A kať
hale stara ho wowžka wo naš, položju nascheje drašty nam se
hwojej wołmu wobradža. Kelko wužitka po tajtim maja wlozy,
kotrež tola tež i jenotliwych wloštow wobšteja!

Šchtož wlošť, to tež nohcž powjeda — Božu mudroscž.
Cžeho dla, myšlicž hėbi, niamy na kóncžkach porštow nohcze? —
Šawēšcze podarmo nješku! — To nihdy, ale wjele maja šastaracž:
maja najčucžiwishe a najmjeišche štamczi pschitrywacž, dofelž
i kóncžk poršta wupšchestrjewaja mošhy, i kotrymž cžujemy a ma-
šamy, najdrobnischo pod cženkej kóžku. Njewēšch, kať njekrašnje
boli, hly-li hėbi nēšajti šchpak abo kocht ja nohcž šakłot? So pať
ho to njeby tať rucže štało, hėbi nohcze ženje cžijcze hač do
mjaša pschitšihacž nješmēšch.

Tu nješmy hiščeže hotowi: Tež kóčžka ma nohcze abo
lěpje pašory. S cžim by ho hewak wobarała, i cžim nad my-
šchemi knjejštwo mēla? To wšcho je štworicželowa mudroscž tať
šradowala.

Prijedy špomnichmy, kať jenotliwe košmiczi wóčžko šchituja,
wostašmy khwilu pschi nim, wšchak je tež na nim nēšchtožkuli

mudrije wuwjedžene. Kať šipre nasche wóčžko je, mi trjeba powje-
dacž njeje. Šanje-li nam hnadna šuntworka do njeho, kať to
boli! Šchto hale by bylo, by-li wóčžko na cžole abo i žyla
nēhdže šwjetcha štało? Bychmy-li ho hdyže štorcžili, šchtož mohlo
ho tola lohzy štačž, by bylo po wóčžku; tať pať je šchowane ša
krutymi koščemi do kola wokoło. Kať rjenje pať hale je šnutka
šestajane, to cžlowjek rjeł njeby. So mohł pať wšcho dorošmicž,
kať jene pēnje do drugeho pschima, wo to budž pokoj. Ale tola
dyrbimy hėbi, byrnjež tež jeno trochu, wobhladowacž, i cžeho je še-
stajane. Žyle wóčžko wobdawa fruta, kulowata koža, ša kotrejž
je wšcho druge šchowane. Wot přėdka je pschewidomna a pschezo
i mošchinu woběžana koža, kotraž ju špochi myje a wopłofuje, so
cžišta wostawa. Šady je wona njepšchewidomna. Šchtož we
wóčžku bēle widžicž, je džēl tuteje kóžki. We njej druha podobna,
ale šady cžijcze cžornje barbjena leži, w přėdku pať pišana,
i wjetšcha módra a bruna, kať to tež hižo šwonta na kóždym
wóčžku wuhladajch. Do tuteje je podobhojta šchmara wurešnjena,
kotraž ho posacžinja abo powotewrja, ša tymž hač hlynišche,
šlabšche hwełto do wóčžka pada. Sa tutymi wrotami šteji šchleń-
cžojta cžóčžka, kotraž pruhi hwełta hromadži a potom dale šcžele.
Ho předy špomnjenej cžornej koži wupšchestrjewaja ho mošyr, kiž
wot šady do wóčžka šastupuje. Ššredžijna wóčžka je wupjelnjena
i mutnej mošchinu, psches kotruž pruhi t mošham pschitšupuja. To
by bylo, i cžehož wóčžko wobšteji. So pať je kóždy i tutny džē-
low šašo i mjeišchich, hiščeže džiwnišchich a nēznišchich šestajany,
drje ho hamo rošmy. Cžijcze ničto, a niz to najmjeišche, šchtož
we wóčžku je, njeje podarmo; a tola tam tež jašo ani mēštacžka
prošdneho njeje. Kať mudrije je štworicžel tola to wšcho škladł!
Tajkale mala kulka, a tola je ša žyle cžėlo a dušchu taťle wažna!

To hamo, cžijcze to hamo, njepředuje to tež jashť? Tať
mały, kať je, šchto wón njedofonja? Šchto wšcho njewuškutkuje
šłowo? Hižo stary mudry pohan praji, so ho wšcho, šchtož ho
i mjecžom wucžinicž, tež se šłowom wuškutkowacž hodži. Kať
mudrije njeje dale nascha ruka štworjena do kóždeho džėla!

A nēkotsi bnych najradšcho prajili, so je ho to wšcho hamo
tať wutworilo, so Bóh njeje. Seli pať mēnja, so maja tola prawje,
so hu wjele mudrišchi, dnyžli tón, kiž je njeby a šemju štworil,
njech dha nam jene jenicžke pschēcžne šornjatko šestajeja a na-
štwarja wóčžko, ruku, jashť abo — nēšchto tajke hėbi hale žadacž
njechamy — wšchalo tola jara derje wjedža, i cžeho hymješcho
je. Hiščeže wjazny chzemy jim t temu dacž, njech hėbi jene
pschēcžne šorno roštruhaja, abo jeli so ho jim i jnym jenicžkim
hubjenje cžini, njech hėbi wošmu, wjelež chzedža! Njech nam
potom šornješcho tola šašo w hromadu šlepja, tať so by se šemje
šhadžalo a plody pschinješlo! Šotom, hdyž hu woni to dofonjeli,
potom budžemy jim wēricž!

Ludwik XVI.

Lėta 1789 ho franzóska revoluzija šapocža, kotraž wšchē štare
pomēry špomrocžiwšchi ša krotki cžasž cžijcze nomy cžasž šaloži.
Najprijedy kral konstituziju došta, ale pschi tej dolho njewošta,
hižom 21. septembra 1792 ta šašo hwoj kónz wja a Franzowška
bu republika pod knjejštwom šhromadžijnny, kotraž ho „narodny
konvent“ mjenowasche. S tym pať ho tež tamne šurowe tyranštwo
šapocža, kotrež ma w žylych štwarišchach lėdy hwojeho runjecža.
Krala Ludwika XVI. po tajtim na wšchē cžasžy wotšadžichu, kotre-
muž niz hinať hač tyran njerēlachu. Wotpóšlanž St. Just w
pošedženju konwenta wupraji, so je kraleštwo šawinjenje, pschecžiwio
kotremuž móže ho kóždy cžlowjek šbėhnyčž. Se štrachom a bojocžju,
kotrejž wšchudže roššchěrjachu, bėchu republiku šaložili a i tymaj
hřėdkomaj knježachu tež nētko najhóřšchi šurowzy, Šakobinojo, jena
i republikanskich štronow; wot nich ho tež kmašichi Girondistwojo
tať šatrašchicž dachu, so, hačž runje bėchu po mnohošczi a po nadacžju
psches tamnych, pschecžiwio jich njeprawdže štanycž hėbi njewēriachu.
Cži njechachu ničto dale, šhiba republiku a i tym bėchu tež špokojom.
Tež jim nihdy na myšle njepšchindže, krala hameho t hmyerczi
wotšudžicž, ale Šakobinojo bėchu hižo žyly franzowški pōbel se
wšchēch mēštow do Pariša šwolali a nētko móžachu kóždemu, šchtóž-
kuli ho jich woli špeczi, hrošycž. Duž ho šta, so konvent krala
wšchelakich winow dla wobštorži. Špomnicž hnydom chzemy, so
bē jow konvent ham ššoržbnik a tež šudnik. Šostaji ho šchtyri
a dwazeczi šobuštamow, so bnych dopoľash a winy pschecžiwio
Ludwikovej hromadžili. Ale njemóžachu dale ničto šwješcž, šhiba
lišty a dopižy jeho pschiwušnych a pschecželow a nēkotrnych wot-

poślanzow. W tych papjerach ani niczo njebe, sčtož by na nęajtu kłóć pókajowalo; dokelž to jemu ničto ja kłó męć njemóžesche, so chyzšche sažo kwoje kralowške prawo kębi dohycž a pscheczıwo republižy wustupicž. S zyla pał woni kwojeho krala po kamej konstituziji k kęmjerčzi wotkudžicž njeķmędžachu, dokelž bę wotkudženje khostanje, hdy by kral i wójskom kwojej wótečzinje hrosyl.

Wschę winy a praschenja bęchu sestajane a Ludwik bu 11. de- zembra l. 1792 do konwenta pschıwjedzeny, so by je klyšchal. Hdyž po njeho pschındžechu, na niczo pschıhotowany njebe a njejedžesche, sčto dyrbi kwo i nim stacž.

Wschę woczıchny, hdyž psched kwojich kudinow stupi. S klobukom w ruzy psched tymi jasta, kotřıž bęchu halle i krotka jeho poddanjo byli. Pschedkřyda Barrere pocza: „Ludwiko, franžowski narod je Waš wobskoržıl. Konwent je porucžıl, so budžecze Wy wot njeho kudinow. Nętkle budže kwo Wam japiš Wašchich kłóćow cžitacž, kotřıchž dla sčze wobskorženi. Wdžecze kwo křınycž.“

Runje takle hlubofo ponıženy kwo Ludwik wulkotny potasa. Sączrunje bę jara hubjenje sčotowany, bę na nim tola jeho wysofa dostojnosć snacž a na jeho wobliczu męř a pokoj widžecž, dokelž bę njeinowaty. Praschenja drje bęchu jara jaschınjatane a wuschıfnje sestajane, kaž křyda na popad, ale runje tak wotmęřene a doradne bęchu kralowe wotmolwı. Tola to wschę niczo nje- pomhasche, nje-pscheczęljı, kiž wschę prawa i nobomaj potęptowachu, chyzchu jeho kęmjerč a duž jeho tež křudny dónť docžaka — dónť křudneje kęmjerčę.

So křudnym pschękřıschowanju sažo do kwojeho jastwa Templa kwo wróćıwšchi, sčoni, so njeķmę kwoju kwojıbu ženje sažo widžecž. Sa prožę jemu konwent jastırow dowoli. Ludwik k temu křawneju ręcznıkw Target-a a Trouchet-a wıswoli. Dokelž pał kwo přeni japowje, to stary dostojny Malessherbes na kwo wsa, kotřıž bę hıschęze ja lępsche cžakřı minister byl. Křıki bę to křudny napohlad, hdyž wbohi stary kwojeho přjedawšchego kņjesa a krala takle a tajkeho saš wohlada! Dokelž pał bęschaj wobjaj jastup- nıfaj hižo staraj, kębi hıschęze młódschego prawısnıka Debesę ja pomoznıka wuprošystaj. A cžile třıo mužojo wšachu njemale džęlo a prózu na kwo, ja tydžen wschę akty sřıadowacž a krala psched jeho mordarjemı jastupicž.

(Wotrıcžowanje.)

P o k o j .

Duscha, starosć sabudž,
Wopuščę křudobu,
W Božej stwórbje nabudž
Možy k wjeķelu!

Slaj, kał kłote ranje
Kıwa po nozy,
Stacžkw jaspęwanje
Kři psches haj a wky.

Wóšlčaj! dži po honach,
Slaj, kał pschne ku,
Wıdžısch po wschęch stonach
Lubosć njeķjestu.

Tón, kiž semju pschi,
S deschęzom wobstara,
Tebje widži, křıschı
A cže lubo ma,

Je tež cžmowa sčęčęka,
Kiž cži tudy da;
Na pucž, do wotņjeschta
Kwęžki jastwęcza.

Wschelake i bliska a i daloka.

— Sřıjedu po křıwatkach męjesche kwo nascha nalętnja konfe- renza kęrbstıch duchownych. Sącz na třıoch, kiž bęchu sadžewani, bęchu kwo wšchıřy dopoldnja w 10 hodž. we winowej kiczi seschli. Kņjes pschedkřyda farał rycęř Sakub wotewri konferenzu i nutřnej modlitwu a postrowi dweju jastojńšejı bratrow, kotřıž bęschaj přeni křóć w naschęj křıjedžınje, kņjesa fararja Wrošaka-Budyschın- skęho a kņjesa duchownęho Nowęho-Budęschınschęho. So pschęzı, pschi poslednim sęndženju konferenzı wuprajenym, bęsche kņjes

pschedkřyda dwe petiziji na konsistorstwo jestajal a wotrıķnemu hejtmansřıwu pschepodal. Sęju myšl, so njeby kwo dale kollekta ja ewangelstıch we wukraju na kęmjerčnej njedželi sčęřala, dokelž je tale njedžela ja sčęřanje kollekty nje-pschıhódnıa a so nochzyla zřı- wınska wıschnosć wot indusřıje wuprajenemu žadanju k woli byč, so by kwo křıjedžen třıoch kralow sčęhnył abo na njedželu pschepoložıl. Petiziji stej i wulkej wustojnosćı a rajnosćı se- stajenej a konferenza na namjet kņjesa fararja rycęřja Kęncza- Kętlıčınschęho kņjesej pschedkřıdže džak wupraji. Wotrıķne hej- mansřıwo je kwo, přıedy hacž kwo petiziji na konsistorstwo wotędaschtej, pola druhıch křıřıskıch konferenzow ja jıch nahladom napraschalo, so mohlo potom myšl duchownstwa zylęje Křıřızy konsistorstwu pschepodacž. Nadžıomnje smęje dobra węz dobru wıspęch. S ra- dojčı křıřıchımy, so pschi wulkim mišıonstım křıjedženju, kotřıž je křıdę lęto w septęmbrije w Draždžanach, wječorna mišıonstıa sřıromadžına sđęřžana wostanje, kotřıž je pschęzo, wobjęje ja posłucharjom, japınawa byla. Wobjarowacž pał bęsche, so je wodžęřstwo sřınskownęho mišıonstwa kwo pohnuč dalo, dwe dıafo- niķnje posłacž do křıřıby mišıonstwa w Sřıdıskej, nętko, hdyž pola naš domach hıschęze tak jara na dıakonıřach pobrachuje. Kņjes farał Wrošak-Sřıdžıschęčınski pscheproschuje na mišıonstı křıjedžen sřıjedu 10. junıa w Sřıdžıschęzı, hdyž budže popoldnju w 2 hodž. kęrbstıa Boža křıřıba i přędowanjom kņjesa fararja Sęřınska a popoldnju w 4 hodž. nęmska i přędowanjom kņjesa fararja rycęřja Kęncza-Kętlıčınschęho. Wot 29. junıa hacž do 1. julıa smęje Draždžınske hlowne Gustav-Adolfske towarstwo křıwój hlowny křıjedžen w Budyschınje. Duž kņjes farał Křıda rospomınanje namjetuje, kał męli kwo Sęřıbja na tymle křıjedženju wobjęlicž. Duž kwo wobjamınje, sřıjedu 1. julıa dopoldnja w 9 hodž. kęrbstıu křıjedženıku Božu křıřıbu w Mıchalskej zřıtwı wotdžęřecž. Na pschıpıř hlownęho biblıskęho towarstwa wo biblıskıch křıjedženjach w poslednıch lętach je kņjes pschedkřıda wotmolwjenje dal a namaka kwo woczıschęzane w rosprowje towarstwa. S radojčı křıřıchımy, so cžıschęz noweje kęrbstęje biblıje potracžuje a so křıhıcžıschęčęřnja nowe typy pschi cžıschęzı nalóži. Saplacženje tuteho polepschęnja kņjes pschedkřıda w kwojej wulkej wopornıwosćı ja wažnu węz na kwo wosınje. Kņjes pschedkřıda poda sřıcžbowanje wo kęrbstım pobocžnym biblıskım towarstwıje. Dokhodow je bylo 364 křıwınow a wudawkw 200 křı., kał so bę 10. januara 1903. 164 křıwınow w posładnızy. Na rewiřıji naschęje kęrbstęje blıbıje křızemı dale džęlacž, so by w kwojım cžakřı dokonjana byla, hdyž kwo jeje cžıschęzı dónđže. Wulku radojčę sđudži tež to wosıwjenje, so budže w Sęmjerčękřıach, hdyž je cžıřıda ewangelstıch Sęřıbow, kwo pschı- chodnje tež kęrbstę kęmschęnje wotdžęřecž. Přęnja kęrbstıa Boža křıřıba budže na křıjedžen křıwateje Trojızy wot kņjesa fararja Waktarja džęřžana a pschılubi kņjes farał Wjazka-Wıwęsdžınski, hıschęze ras w tutym lęčze tam kęrbstıu Božu křıřıbu džęřecž. Nadžıja je nętko, so kwo Křıpınske duchownstę męřno nasřımu sažo wobjadži. Wo zeremonıach Křıřıskıch wobjadow smęje kwo wuradžı- wanje Křıřıskęho duchownstwa we Wjelecžınje a budže kņjes farał Domaschta w mjenje kęrbstıch wobjadow kwo na wuradžıwanju wobjęlicž. Wulka konferenza Křıřıskıch duchownych budže 9. sept. w Sębrachęřıach a prořı kņjes pschedkřıda wo bohaty wopřıt. Konferenza i wulkim džakom pschıpısnaje, so je kwo kņjes pschedkřıda pschi powıtanju naschęho krala w Pęřırowskej zřıtwı wobjęlıł a je nasche lube kęrbstę wobjady pschi holdowanju psched kralom jastupıl. Dokelž kwo lonı křıhı towarstwa wudale njeķ- ku, kwo žane sřıcžbowanje pschedpologıcž njetřıeba. Wulki džak pał ma kwo i nowa prajıcž křıwęrnemu pschęčęlej naschęho křıhıownęho towarstwa, kiž njęcha mjenowany byč, so je cžıschęz biblıskęho pucž- nıka saplacžıl. W bratrowskım sřıromadžębyčıu je sažo konferenza wo naležıwosćıach naschıch lubıch kęrbstıch wobjadow wuradžıwala. Kał wjele rjanych plodow je hižo i tutych sřıromadžınow wurořtko! Wulki a hnuty džak křıřıba pał wobjęje naschęmu lubemu psched- křıdže, kotřıž kaž nan kwo stara ja kwoju lubu kęrbstıu konferenzu a kotřıž nasche wuradžıwanja sažo w kwojej sřıatej žıwosćı a rajnosćı wodžęsche.

Dalıške dobrowólne dary ja wbohe armenıskę křıroty.

Psches kņjesa fararja Mateka w Barčę:
M. M. i Butojny 10 křı.

W mjenje wobjıch křırotow wutrobny džak

Gólcž, redaktor.